

забезпечення єдності державної влади та координації у взаємодії її структурних елементів [3, с. 7].

Верховенство Президента та Конституції України (далі по тексту – КУ) має гарантуватися не лише прямим впливом на суспільство, а й впливом на інші вищі державні органи, маючи на меті координацію, погодження та консолідацію. Саме такою мала бути суть інституту президенства за змішаною формою правління, що було запроваджено КУ 1996 року. Аналізуючи повноваження, які реально здійснює Президент, можна сказати, що функціонально Президент концентрується на сферах представництва у зовнішній політиці, національній безпеці, арбітражі та конституційному правопорядку.

Особливого значення має роль Президента як гаранта принципу єдності державної влади в умовах її поділу та узгоджене функціонування та взаємодія органів державної влади. Для цього глава держави має повноваження, що дозволяють йому функціонально проникати у сферу компетенції інших органів влади.

Завдяки поєднанню в одній особі влади та механізму управління інститут президенства наділен можливістю оперативного попередження, обмеження, а також швидкого та ефективного вирішення конфліктів та криз, які можуть становити загрозу для суспільства. Президенту як гаранту КУ, прав і свобод людини відводиться стабілізуюча роль у функціонуванні державного механізму [3, с. 10]. З цієї метою він повинен забезпечити, щоб усі державні органи виконували свої функції в межах своїх повноважень.

Підсумовуючи роботу та беручи до уваги особливості політичної системи України, зокрема її практику конфліктних взаємовідносин між органами влади та низьку здатність партійно-політичних сил до співпраці, постає необхідність подальшого конституційного коригування щодо потреб виконання Главою держави повноважень представницького та арбітражного характеру, які не допускають функціональної інтеграції Президента до виконавчих структур, при одночасному збереженні його повноважень у галузях управління, що з свого функціонального характеру та необхідності прийняття оперативних рішень вимагають активної реалізації принципу одноосібного керівництва. Перш за все такими сферами виступають сфера забезпечення національної безпеки і суверенітету держави, сфера керівництва Збройними силами та сфера забезпечення конституційної законності. Це цілком обумовлюється статусом Президента, що є гарантом територіальної цілісності України, а також прав та свобод людини та громадянина.

1. Крусян А. Президент України: особливості конституційно-правового статусу та тенденції його удосконалення. *Юридичний вісник: щоквартальний журнал*. 2011. № 2. С. 49-57.

2. Кузнецова О. Взаємодія інституту президенства з іншими гілками влади (на прикладі України, Росії та Білорусі). *Гілея: науковий вісник*. 2011. № 45. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_45/Gileya45/P6_doc.pdf.

3. Скрипнюк О. В., Федоренко В. Л. Функції та повноваження президента України - основа конституційно-правового статусу глави держави в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2011. № 3. С. 7-17.

Каміль ПРИМАКОВ

доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Аліна ГРИНІК

здобувачка вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗМІН

В аспекті того, що Україна проголошена правовою, соціальною, демократичною державою, важливу роль відіграють конституційні принципи, які набувають значення імперативних вимог, зокрема загально-правовий принцип законності, що використовується як основа правового

регулювання всіх без виключення суспільних відносин в Україні, у зв'язку із чим досить важко ставити під сумнів його значення та сутність. Однак незважаючи на це, у нинішніх реаліях, пов'язаних з демократичними змінами, людина багато в чому ігнорує не тільки соціальні (мораль, релігійні канони), але й правові норми. Тому актуальним здається відродження поваги до принципу законності, тобто підвищення авторитету до закону.

На теперішній час найбільшою проблемою юридичного світогляду і відповідної йому юридичної практики є проблема захисту прав, свобод і законних інтересів людини, коли виникає нагальна потреба захисту та гарантування на практиці теоретичних положень концепції прав людини, – зміцнення авторитету закону і принципу законності в правовому просторі є першочерговим завданням, як теоретиків права, так і практичних робітників [1, с. 14].

Аналізом принципу законності, його природи та сутності займалися такі вітчизняні науковці, як О. Марушій, С. Федоров, Н. Оніщенко, Н. Ролік, О. Олійник, О. Донченко, О. Муравенко, Т. Коваленко та інші.

Недосягнення в державі режиму законності може бути зумовлене різними факторами, зокрема: недосконалістю юридичної техніки нормативно-правових актів, недосконалістю примусових заходів держави, що застосовуються за порушення встановлених законодавчих приписів, стійким внутрішнім переконанням окремих учасників правовідносин щодо необхідності та можливості порушення ними нормативно-правових актів [2, с. 154].

Зміст режиму законності виражається в тих вимогах і гарантіях, які, отримуючи нормативно-правове закріплення в законодавчих актах, створюють основу досягнення суспільством і державою режиму законності, тобто виконання правових приписів усіма учасниками суспільних відносин. Вимоги законності визначають ті складові елементи, сукупність яких дозволяє говорити про рівень досягнення в державі системи суспільно-політичних відносин режиму законності.

Ознакою принципу законності є його вища імперативність, загальнообов'язковість, адже дотримання принципу законності у регулюванні земельних відносин має забезпечуватись усіма суб'єктами відповідно до його змісту, закріпленого у Конституції України та земельних законах.

Т. Подорожна слушно визначає принцип законності як сукупність взаємопов'язаних вимог суспільства до держави і права, а також права – до держави й інших учасників суспільних відносин; відображення і вираження цих вимог у суспільній, зокрема політичній і юридичній, свідомості і в законодавстві; реалізація цих вимог у соціальній практиці – у діяльності учасників суспільних відносин [3, с. 50].

Принцип законності у кримінальному праві має ключову роль, оскільки виступає гарантією захищеності людей, певною формою закріплення правопорядку.

Саме його реалізація у кримінальному праві, де заходи носять репресивний характер дозволяє вдало трактувати і застосовувати «букву» закону. Принцип законності визначає які діяння визнаються злочинами; які покарання мають застосовуватися до осіб, які їх вчинили; розмір цих покарань тощо. І дуже важливо, щоб конфліктів між нормами, які визначають згадані вище поняття, не виникало, щоб останні були сконцентровані в одному законодавчому акті [4, с. 110].

У правотворчій діяльності принцип законності посідає також важливе значення, що полягає у тому, що обов'язково має бути передбачена система контролю та нагляду щодо дотримання певної процедури прийняття нормативно-правових актів, адекватного відображення в їх змісті загальнолюдських цінностей та правових ідеалів, належної відповідності вже існуючим актам [5, с. 76].

Отже, принцип законності є загально-правовим, основоположним принципом організації державного і суспільного життя, що знаходить своє відображення у положеннях Конституції України. Сутність принципу законності у законодавстві будь-якої розвинутої демократичної країни має бути якщо не однаковою, то схожою за розумінням. Принцип законності є формою закріплення правопорядку. Законність являє собою концентровану суть права і закону в їх практичній реалізації. Так як Україна спрямовує свою політику у відповідності до європейських стандартів, дотримання принцип законності є пріоритетним завданням сучасного демократичного розвитку нашої держави, що в першу чергу проявляється шляхом дотримання цього принципу такими суб'єктами суспільних відносин, як органи досудового розслідування, прокуратура, суд та інші державні органи та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, фізичні та юридичні особи.

1. Оніщенко Н. М. Принцип законності: наукові реалії сьогодення. *Альманах права*. 2012. Вип. 3. С. 13-18.

2. Федоров С. Принцип законності державного фінансового контролю: зміна парадигми. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 148-154.

3. Подорожна Т. С. Законність як необхідна умова конституціоналізації правового порядку. *Вісник*

Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2015. №. 5. С. 46-51.

4. Олійник О. С. Сутність принципу законності за кримінальним законодавством зарубіжних країн. *Вісник асоціації кримінального права України*. 2019. Т. 1. №. 12. С. 108-121.

5. Донченко О. І., Донченко Е. І. Законність як принцип правотворчості. *Матеріали 73-ї звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова*. м. Одеса, 28-30 листоп. 2018 р. С. 75-78.

Андрій КОРЕНЕВ

голова Дніпропетровського
окружного адміністративного суду,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Анастасія БЛІК

здобувачка вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У сучасній філософсько-правовій думці впроваджується нова парадигма розвитку антропологічного підходу до людини і її суб'єктивних прав, оскільки людське життя, гідність, свобода, справедливість, рівність широко обговорювані цінності в сучасній науковій літературі. Людина майбутнього – це людина з високими психофізичними, моральними та інтелектуальними якостями, яка володіє розвиненими потребами та інтересами, визнає загальнолюдські цінності, включаючи гендерну рівність. Тенденції часу свідчать, що якісне використання людського потенціалу, незалежно від статі, веде країну до прогресу, оскільки і жінка, і чоловік є рівноправними учасниками розбудови розвиненого суспільства, в якому може реалізуватися кожна людина, незалежно від її статі, уподобань, релігійних переконань, кольору шкіри і віку. Тому в сучасних умовах антропологічних тенденцій впровадження пріоритету особистості вимагає як ніколи актуалізується діяльність гендерних організацій як міжнародного та загальнодержавного, так і регіонального рівня. Не зважаючи на актуальність теми дослідження, дослідниками їй уваги майже не приділялося, у зв'язку з чим, ґрунтовні наукові праці щодо діяльності гендерних організацій Волинської області відсутні.

У науковій площині існує досить велика кількість визначень категорії «гендер». Не вдаючись до їх детального аналізу, приведемо тлумачення, закріплене Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбі з цими явищами, відповідно до якої «гендер» означає соціально закріплені ролі, поведінку, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок та чоловіків [1].

Загалом масив міжнародних нормативно-правових актів, які торкаються гендерних питань вражаючий. До них можна віднести Загальну декларацію прав людини 1948 р.; Міжнародний пакт про громадські та політичні права 1966 р.; Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р.; Декларацію про ліквідацію дискримінації у відношенні жінок 1967 р.; Конвенцію про боротьбу з торгівлею людьми та з експлуатацією проституції третіми особами 1949 р.; Конвенцію про ліквідацію усіх форм дискримінації по відношенню до жінок, 1979 р.; Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, 1950 р.; Пекінську декларація, 1995 р. тощо.

У вивченні та осмисленні гендерної проблеми в останні роки суттєво просунулася і Україна. Великою мірою це обумовлено активною позицією гендерних організацій загальнодержавного та місцевого рівнів.

Чи не найбільш авторитетною гендерною організацією Волинської області є ВОГО «Гендерний центр», яка діє з 2015 року. Своєю основною метою «Гендерний центр» проголосив утвердження гендерної рівності та розвиток паритетної демократії в Україні [2]. Аналіз інформації з мережі інтернет та офіційної сторінки даної громадської організації в соціальній мережі «Facebook», дозволяє стверджувати про активну діяльність даної організації, спрямовану на формування